

Faktaark om bensin- og dieselpriser

16.5.2011

Norge har for tiden de høyeste pumpeprisene i Europa på både bensin og diesel. Men det skyldes ikke bare avgifter. Samtidig er Norge et av de landene i Europa der man får suverent mest drivstoff for en timelønn – etter skatt. Med stigende verdensmarkedspris på olje, synker avgiftenes andel av drivstoffprisen. Bussbilletter har steget langt mer i pris enn bensin og diesel, mens flyreiser er blitt billigere.

Bensin: Norge har høyest pumpepris. Det skyldes flere faktorer

Land	Pumpepris kr/l	Pris før avgifter kr/l	Særavgift kr/l	Moms* %	Sum avgifter kr/l	Avgiftsandel	
Norge	13,94	5,65	5,50	25 %	8,29	59 %	Høyest pumpepris og sum avgifter
Nederland	12,79	5,08	5,67	19 %	7,71	60 %	Høyest særavgift
Danmark	12,71	5,70	4,47	25 %	7,01	55 %	Høyest pris før avgifter
UK	11,77	4,64	5,17	20 %	7,13	61 %	Lavest pris før avgifter, høyest avgiftsandel
Spania	10,34	5,30	3,47	18 %	5,04	49 %	Lavest avgiftsandel
Polen	9,76	4,69	3,25	23 %	5,07	52 %	Lavest særavgift
Estland	9,73	4,80	3,31	20 %	4,93	51 %	Lavest pumpepris og sum avgifter

Utvalg: EU27 og Norge. Landene med høyeste og laveste verdi i en kolonne er tatt med, og verdien markert med fet skrift.

* Sverige og Ungarn har også moms på 25 %. Kilder: EU 2011a, NP 2011, NB 2011 (Pris, avgifter og valutakurs mars 2011)

Norge har høyere pumpepris enn andre europeiske land. Det skyldes en kombinasjon av at oljeselskapene tar relativt høy pris, at særavgiften er relativt høy (selv om den ikke er den høyeste), og at vi som ett av fire land har den høyeste momssatsen i Europa.

Vi ser at prisen fra oljeselskapene før avgifter varierer med mer enn en krone pr liter mellom høyeste (Danmark) og laveste (UK). Nederland har den høyeste bensinavgiften, mens Polen har den laveste. UK har den høyeste avgiftsandelen, mens Spania har den laveste. Estland har den laveste pumpeprisen og summen av avgifter. Som vi skal få se nedenfor, er prisdifferansen mellom Norge og Estland imidlertid langt fra nok til å kompensere for lønnsforskjellene i beregningen av hvor mye drivstoff en arbeidstaker får for en times arbeid.

Norge har dyrest diesel - men det skyldes ikke avgiftene

Land	Pumpepris kr/l	Pris før avgifter kr/l	Særavgift kr/l	Moms* %	Sum avgifter kr/l	Avgiftsandel	
Norge	13,36	6,48	4,21	25 %	6,88	52 %	Høyest pumpepris og pris før avgifter
UK	12,32	5,10	5,17	20 %	7,22	59 %	Lavest pris før avgifter. Høyest særavgift, sum avgifter og avgiftsandel
Spania	10,10	5,86	2,71	18 %	4,25	42 %	Lavest sum avgifter og avgiftsandel
Polen	9,61	5,29	2,52	23 %	4,32	45 %	Lavest pumpepris og særavgift

Utvalg og framstilling: Som for bensin, over. Kilder: EU 2011a, NP 2011, NB 2011 (Pris, avgifter og valutakurs mars 2011)

Det skiller nesten 1 krone og 40 øre på prisen oljeselskapene tar for diesel i Norge og UK. Derfor får Norge høyere dieselpris enn Storbritannia, selv om det er lavere avgifter i Norge. Spania har nest lavest dieselpris blant landene i vårt utvalg, grunnet lav dieselavgift og lav momssats. Polen scorer lavest på dieselpris, grunnet en kombinasjon av lav pris fra oljeselskapene og lav særavgift.

Hvor mange liter drivstoff for en times arbeid?¹

Bensin	Timelønn kr/time	Bensin 95 okt kr/l.	Enslig		Enslig med 2 barn		Enforsørgerpar uten barn		Enforsørger- par m/2 barn	
			Skatt	l/time	Skatt	l/time	Skatt	l/time	Skatt	l/time
Irland	207,67	9,77	20,9 %	17	4,5 %	20	14,5 %	18	2,2 %	21
Norge	276,20	11,74	29,3 %	17	19,2 %	19	26,8 %	17	21,8 %	18
Østerrike	225,45	9,48	32,7 %	16	18,1 %	19	31,8 %	16	18,1 %	19
Danmark	279,66	11,18	39,4 %	15	23,0 %	19	35,0 %	16	28,8 %	18
Finland	215,52	11,15	29,2 %	14	19,6 %	16	29,2 %	14	22,6 %	15
Sverige	170,73	9,82	25,3 %	13	17,9 %	14	25,3 %	13	17,9 %	14
Nederland	210,12	11,80	31,8 %	12	17,5 %	15	27,6 %	13	22,6 %	14
Tyskland	227,02	11,02	41,3 %	12	29,3 %	15	31,7 %	14	20,8 %	16
Frankrike	173,18	10,58	27,7 %	12	17,2 %	14	23,1 %	13	17,1 %	14
Belgia	217,85	10,83	41,5 %	12	28,6 %	14	32,0 %	14	20,2 %	16
Spania	128,52	8,78	19,7 %	12	13,3 %	13	15,9 %	12	12,0 %	13
UK	152,77	9,76	25,3 %	12	18,5 %	13	25,3 %	12	18,5 %	13
Italia	152,89	10,77	29,3 %	10	17,5 %	12	26,7 %	10	15,1 %	12
Hellas	87,44	9,31	25,1 %	7	24,3 %	7	26,2 %	7	25,4 %	7
Tsjekkia	51,13	9,01	22,2 %	4	4,3 %	5	13,3 %	5	-6,5 %	6
Portugal	59,86	10,78	22,3 %	4	12,7 %	5	16,6 %	5	8,7 %	5
Slovakia	50,44	9,84	21,3 %	4	10,3 %	5	13,4 %	4	2,4 %	5
Polen	39,70	8,34	24,3 %	4	17,8 %	4	22,7 %	4	17,8 %	4
Ungarn	40,14	8,72	38,2 %	3	23,8 %	4	38,2 %	3	25,3 %	3

Selv om de ikke når opp til lønningene i Norge og Danmark, kommer ansatte i Irland best ut i alle kategorier. Vi ser at det norske nivået på inntektsskatten for ansatte uten barn ligger omtrent midt på treet, mens netto skattenivå er ganske gunstig for dem som forsørger barn.

Til tross for lav bensinpris kommer de østeuropeiske landene, spesielt Ungarn og Polen, desidert dårligst ut. Der må man jobbe fire til sju ganger så lenge for en liter bensin som man må i Irland og Norge.

Diesel	Timelønn* kr/time	Diesel kr/l.	Enslig		Enslig med 2 barn		Enforsørgerpar uten barn		Enforsørger- par m/2 barn	
			Skatt	l/time	Skatt	l/time	Skatt	l/time	Skatt	l/time
Danmark	279,66	9,13	39,4 %	19	23,0 %	24	35,0 %	20	28,8 %	22
Norge	276,20	10,72	29,3 %	18	19,2 %	21	26,8 %	19	21,8 %	20
Irland	207,67	9,15	20,9 %	18	4,5 %	22	14,5 %	19	2,2 %	22
Finland	215,52	8,66	29,2 %	18	19,6 %	20	29,2 %	18	22,6 %	19
Østerrike	225,45	8,86	32,7 %	17	18,1 %	21	31,8 %	17	18,1 %	21
Nederland	210,12	8,97	31,8 %	16	17,5 %	19	27,6 %	17	22,6 %	18
Belgia	217,85	8,17	41,5 %	16	28,6 %	19	32,0 %	18	20,2 %	21

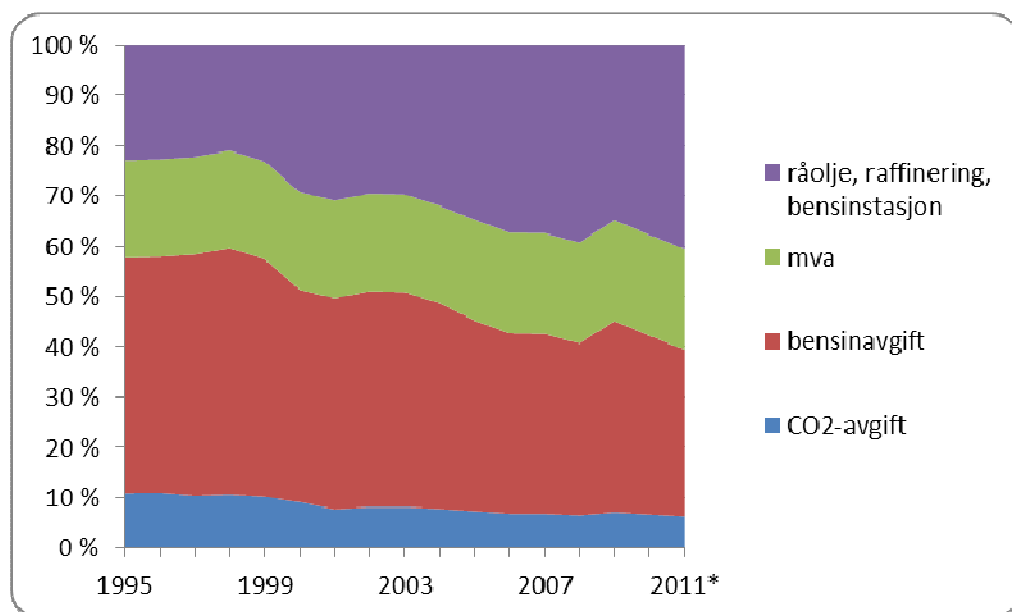
¹ Utvalg: Alle land blant EU27 og Norge som også er med i Bureau of Labor Statistics' oversikt over arbeidsinntekt. Alle tall gjelder 2009 (som er nyeste tilgjengelige data for lønn og skatt). Høyeste og laveste tall i hver kolonne angitt med fet skrift. Liter pr time arbeidet etter skatt. Timelønn i industrisektoren. Godtgjørelse inkl. feriepenger, naturalia etc. delt på antall timer arbeidet. Skatt til stat, fylke og kommune pluss trygdeavgift, minus barnetrygd o.l. kontantoverføringer til barnefamilier. OECDs skattedatabase oppgir kun skatteprosent for enslige og enforsørgerhusholdninger, ikke for husholdninger med to forsørgere. Kilder: BLS 2011, OECD 2011, EU 2011b, NB 2011, SSB 2011a.

Frankrike	173,18	8,77	27,7 %	14	17,2 %	16	23,1 %	15	17,1 %	16
Tyskland	227,02	9,38	41,3 %	14	29,3 %	17	31,7 %	17	20,8 %	19
Sverige	170,73	9,08	25,3 %	14	17,9 %	15	25,3 %	14	17,9 %	15
Spania	128,52	7,97	19,7 %	13	13,3 %	14	15,9 %	14	12,0 %	14
Italia	152,89	9,44	29,3 %	11	17,5 %	13	26,7 %	12	15,1 %	14
UK	152,77	10,20	25,3 %	11	18,5 %	12	25,3 %	11	18,5 %	12
Hellas	87,44	8,81	25,1 %	7	24,3 %	8	26,2 %	7	25,4 %	7
Portugal	59,86	8,75	22,3 %	5	12,7 %	6	16,6 %	6	8,7 %	6
Tsjekkia	51,13	8,65	22,2 %	5	4,3 %	6	13,3 %	5	-6,5 %	6
Slovakia	50,44	9,56	21,3 %	4	10,3 %	5	13,4 %	5	2,4 %	5
Polen	39,70	7,37	24,3 %	4	17,8 %	4	22,7 %	4	17,8 %	4
Ungarn	40,14	8,35	38,2 %	3	23,8 %	4	38,2 %	3	25,3 %	4

For diesel kommer Danmark best ut, med Norge på andre plass. Eneste unntaket er at Irland, med sine gunstige skatteordninger for barnefamilier, så vidt kommer best ut i kategorien "Enforsørgerpar m/2 barn". I andre enden av skalaen er forholdet det samme som for bensin. Det er ansatte i Ungarn og Polen som får desidert minst diesel for en timelønn.

Avgiftsandelen synker stadig

År	Avgifter
1987	64 %
1988	66 %
1989	64 %
1990	64 %
1991	68 %
1992	72 %
1993	72 %
1994	75 %
1995	76 %
1996	77 %
1997	77 %
1998	78 %
1999	76 %
2000	70 %
2001	69 %
2002	70 %
2003	70 %
2004	68 %
2005	65 %
2006	63 %
2007	63 %
2008	61 %
2009	65 %
2010	62 %
2011	59 %

*Januar – mars 2011

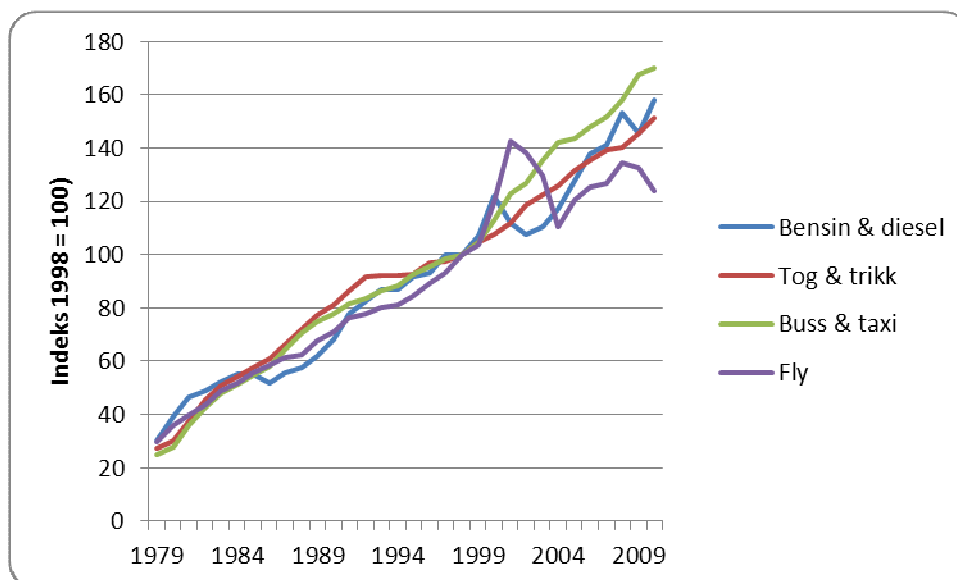
Kilde: NP 2011, SSB 2011a

Etter de høye råoljeprisene (og dermed høy bensinpris) i år 2000, ble bensin- og CO₂-avgiften kraftig kuttet i 2001. Først i 2009 var avgiftene samlet sett tilbake på sitt "gamle" nivå, målt i kroner. CO₂-avgiften for bensin er fortsatt seks øre under hva den var i år 2000.

Tabellen til høyre viser avgiftenes totale andel av bensinprisen (inkludert merverdiavgiften). Stadig synkende avgiftsandel gjenspeiler at mens den internasjonale oljeprisen – og dermed raffinerienes innkjøpspris – har steget kraftig siden tidlig på 2000-tallet, har de norske avgiftene kun blitt justert for generell inflasjon, og dermed steget langt mindre. Det samme gjelder i grove trekk også dieselpriisen.

Sterk prisøkning for veibasert kollektivtransport, billigere flyreiser

Kilde: SSB 2011b

Som figuren viser, har prisen på kollektivreiser på veien steget en god del mer enn drivstoffprisene. Prisen på tog- og trikkebilletter har steget litt mindre enn drivstoffprisene. Vi ser også hoppet i drivstoffprisene under Gulfkrigen fra 1999 til 2000, som ble etterfulgt av et kutt i særavgiftene på en hel krone året etter, samtidig som oljeprisen falt. Flyreiser steg kraftig i pris i 2001, for så å falle brått igjen da flytrafikken tok seg opp igjen, og lavprisselskapene kom inn på markedet. Flyreiser har holdt en lavere prisvekst enn øvrige reiser siden det.

Kilder:

BLS 2011: Hourly Compensation Costs (Wages and Benefits) Manufacturing sector 2009. Bureau of Labor Statistics www.bls.gov/fls/ichcc.xls

EU 2011a: EU Oil Bulletin: Prices with taxes, per CTR. http://ec.europa.eu/energy/observatory/reports/Oil_Bulletin_Prices_History.xls

EU 2011b: EU Oil Bulletin for 7.mars, 14. mars, 21. mars og 28.mars 2011. Filene "prices without taxes" brukt som beregningsbasis. http://ec.europa.eu/energy/observatory/oil/bulletin_en.htm

NB 2011: Norges Bank. Valutakurser. www.norges-bank.no/no/prisstabilitet/valutakurser/

NP 2011: Norsk bensinpris- og avgiftsstatistikk og Europeiske tall, Norsk Petroleumsinstituttets nettsider www.np.no

OECD 2011: 'All-in' average personal tax rates. www.oecd.org/dataoecd/34/21/2576404.xls OECD Tax Database

Ruter 2011: Billetter og priser <http://ruter.no/no/Billetter-og-priser/Billetter-og-priser/>

Sporveien 2003-2008: Prisstatistikk, Faktafolder og Årsmeldinger. Oslo Sporveier

SSB 2011a: Priser på fyringsolje og drivstoff www.ssb.no/petroleumsalg/tab-2011-04-15-02.html

SSB 2011b: Konsumprisindeks. Emne 08, Tabell 03014, Undergruppe 1. Statistikkbanken